

Journal of Islamic Manuscripts

(İslam El Yazmaları Dergisi), Leiden, Brill

The Islamic Manuscripts Association (İslam El Yazmaları Kurumu) adına, İslam araştırmaları konusunda belli bir ekol oluşturmuş olan Hollanda / Leiden merkezli E. J. Brill Yayınevi tarafından yayımlanan *Journal of Islamic Manuscripts* (İslam El Yazmaları Dergisi), neşir hayatına 2010 yılından bu yana devam etmektedir. İslam El Yazmaları Kurumu, dünya genelinde bulunan el yazması koleksiyonlarına erişim olanaklarının sınırlı olması, bu koleksiyonların kötü şartlarda muhafaza edilmesi ve kitapların ilgisiz kalma / yok olma sorunlarını acilen çözüme girişimleri kapsamında, 2006 yılında kurulan ve kâr amacı gütmeyen uluslararası bir kuruluştur. İslam el yazmaları alanına dair çok sayıda matbu ve online çalışmanın yapılmasında ve yayımlanmasında katkıları bulunan kuruluşun en önemli neşriyatı şüphesiz ki *Journal of Islamic Manuscripts*'tir.

İlk sayısının önsözünde belirtildiği üzere derginin neşredilmesi şöyle bir arka plana dayanmaktadır: Yaklaşık 14 yüzyıl boyunca Sahraaltı Afrika'dan Çin'e, Endülüs'ten ve Balkanlar'dan Güneydoğu Asya'nın en ücra köşelerine kadar uzanan, alabildiğine geniş bir coğrafyada vücuda getirilip günümüze ulaşan yazma eserler ve bu eserlerin oluşturduğu literatür, çok geniş bir araştırma alanı meydana getirmektedir. Öyle ki bu yazmaların birçoğu çeşitli araştırmalara konu olmuş ve iyi tanınır bir hale gelmiş olmasına rağmen bu mirasın bütünü düşünülüğünde işin henüz başında olduğu söylenebilir. Nitekim yazmaların önemli bir kısmı tam olarak tanıtılmamış, yeterli düzeyde tasvir ve tasnif edilmemiş olduğu gibi henüz neşredilme aşamasına bile gelememiştir. Bu sebepler bir yana, birçok yazma esere erişimin mümkün olmaması da bunları zamanla yok olma tehlikesiyle baş başa bırakmaktadır.

Yukarıda genel hatlarıyla tasvir edilen problemlere bir çözüm sunmak amacıyla yayım hayatına başlayan *Journal of Islamic Manuscripts*, editörlerin ifadesiyle İslam el yazmalarının büyüleyici dünyasına keşifler yapan, tüm bilgi aktarım yollarını ele alan, İslam âleminde neşvünema bulan sayısız çeşitlilikteki kitap kültürlerini, kitap yazma ve ciltlemede kullanılan materyal ve teknikleri konu alan bir dergidir. Dergi, ayrıca söz konusu el yazmalarından oluşturulan koleksiyonların bakımı ve idare edilmesiyle alakalı –sınıflandırma, muhafaza etme ve dijital ortama aktarma dahil– tüm disiplinleri inceleme konusu yapmaktadır.

Journal of Islamic Manuscripts'in aynı alanda neşredilen dergilerden farklı olarak ne yaptığı sorusuna editörlerin verdiği cevap ise şöyledir: Bir yüzyılı aşkın süre boyunca incelenen ve tartışma konusu yapılan İslam el yazmaları hakkında neşredilen dergilerin –kapsamları ve hedef kitleleri farklı olsa da– hemen hepsi, Batılı dilbilimcilerini ve dinler tarihçilerini kendilerine akademik okuyucu kitle olarak seçmiş bulunmaktadır. *Journal of Islamic Manuscripts* ise dünyanın her yerinden gelen yazmaları araştırma konusu yaptığı gibi yazmaların bakımı ve korunmasıyla ilgili teknik meselelere de gerekli ihtimamı göstermektedir. Bu açıdan dergi, hem yazmaları koruma işiyle ilgilenen konservatörler hem de enformasyon teknolojileri alanında uzman olan kimseler için yararlı araştırmaları teşvik ederek, akademik edebiyatın ve tarih çalışmalarının sınırlarını aşmaktadır. Dergi, bir yönüyle İslam dünyasının zengin edebî ve ilmî mirası hakkındaki bilgilerini geliştirmek isteyen küresel bir okuyucu kitlesine de hitap etmektedir.

Bu derginin editörlüğünü Prof. Jan Just Witkam'ın başkanlığını yaptığı 6 kişilik bir heyet yapmakta, derginin farklı sayılarında misafir editörlerin de bu göreve iştirak ettikleri görülmektedir. Derginin neredeyse her cildinde bir veya birkaç makalesi bulunan Jan Just Witkam, 1945 yılında Hollanda'nın Leiden kentinde doğmuştur. Leiden Üniversitesi'nde Arapça, Farsça ve Ortadoğu tarihi eğitimi, Tahran Üniversitesi'nde ise Fars edebiyatı alanlarında eğitim almıştır. Arapça, Farsça ve modern Ortadoğu tarihi üzerine yaptığı yüksek lisansını 1972 yılında, İbnü'l-Ekfânî üzerine yaptığı doktora çalışmasını da 1989 yılında tamamlamıştır. Concordance et Indices de la Tradition Musulmane gibi projelerde de görev alan Witkam, Leiden Üniversitesi Kütüphanesi'nde Arapça yazmalar ve matbu eserler küratörü olarak çalıştıktan sonra 2010 yılında

emekliliğe ayrılmıştır. Witkam, içerisinde *Journal of Islamic Manuscripts* ile alakalı çalışmaların da önemli bir yer tuttuğu akademik hayatı boyunca öğrencilerine başka bir dünyada (İslam dünyası) vücuda gelmiş bulunan kaynakları nasıl kullanacaklarını, İslam dünyasında geleneksel ilmî mekanizmaların nasıl çalıştığını göstermek istediğini; böylece öğrencilere modern öncesi dönemde Müslümanların kullandıkları ilmî tekniklere ve kaynaklara daha derinlikli bir şekilde nüfuz etmelerini sağlayacak bir bakış açısı kazandırmayı hedeflediğini dile getirmektedir. Bunlara ilaveten Witkam, öğrencilerinin geleneksel İslam âlimlerinin kendilerine ne gözle baktıklarını ve meydana getirdikleri muazzam kitap kültürünü anlamalarını, dahası bu ilmî mirasın günümüzde nasıl işlevlilik kazandığını kavramalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Leiden’de bulunan koleksiyonlar üzerindeki uzmanlığını, Doğu’da ve Batı’daki meslektaşlarıyla paylaşmak istediğini dile getiren Witkam için *Journal of Islamic Manuscripts*, oldukça işlevsel bir platform sunmaktadır.

Hakemli bir dergi olan *Journal of Islamic Manuscripts*, bir yandan ilmî seviyesini yüksek tutarken öte yandan akademik ilke ve kuralları sıkı sıkıya uygulamaktadır. Dergide yer alan bilimsel ve akademik makalelerin yazım dili başta İngilizce olmak üzere Arapça ve Fransızcadır. Ayrıca her sayının sonunda o sayıyı oluşturan makalelerin, hangi dilde yazılmış ise dergide yer verilen diğer iki dilde özeti verilmektedir.

Dergi çıkarıldığı yıllara göre ciltler halinde tasarlanmış olup bir yıl içinde çıkan sayıların tamamı bir cildi oluşturmaktadır. Derginin yayım faaliyetine başladığı 2010 yılında çıkan cildi tek sayıdan oluşurken 2011-2013 yılları arasında bu sayı ikiye çıkmıştır. 2014 yılından itibaren ise derginin her yıl üçer sayı¹ olarak çıkması, artık bu işin standarda bağlandığını göstermektedir. Dolayısıyla dergi şu ana kadar 8 cilt içerisinde toplamda 19 sayı yayımlanmış bulunmaktadır. İlk cildin girişinde belirtildiği gibi bir sayı, ortalama 100 sayfa olarak tasarlanırsa da araştırmacılar tarafından gönderilen makalelerin hacmine göre bu sayı artabilmektedir. Bu doğrultuda tek sayıdan oluşan ilk cilt 147 sayfa iken, iki sayıdan oluşan ikinci, üçüncü ve dördüncü ciltler 238-265 sayfa arasında değişmekte, üç sayıdan oluşan diğer ciltler ise 379-418 sayfa arasında bulunmaktadır.

1 2014 ve 2015 yıllarında 2. ve 3. sayıları beraber yayımlanmıştır.

Derginin Ele Aldığı Konular

- Avrupa ve Amerika kütüphanelerinde yer alan ve çoğu zaman kendisinden habersiz olunan küçük yazma koleksiyonlarının tanıtılması, yine bu kütüphanelerde bulunan eserlerin uygun bir şekilde muhafaza edilmesi, fiziksel durumları, kökeni ve içeriğinin ortaya konulması
- Kütüphanelerde hizmete sunulmak üzere yazma eserlerin bir ön araştırma ile kataloglar haline getirilmesi, envantere kaydedilmesi, bu eserlerin dijital ortama aktarılması ve bu süreçlerde kütüphanecileri bekleyen muhtemel hatalara yönelik uyarı ve tavsiyelerde bulunulması
- Yazma eserlerin tarihî serüvenleri, restorasyon süreçleri ve varakların ayrıntılı tasvirinin yapılması
- Yazma eserler üzerinden belirli bir bölgede etkinliklerini sürdüren Zeydîler ve İsmailîler gibi grupların yazınsal gelenekleri, erişilebilir kaynakları ve zamanla farklı bölgelere göç etmeleri hakkında elde edilen bilgilerin ortaya konulması veya iki bölge / dinî grup arasındaki ilmî, sosyal ve ekonomik ilişkilerin ortaya çıkarılması
- Yazma metinlerden hareketle erken dönem Arap yazım materyal ve tekniklerinin araştırılması
- Mısır ve Yemen gibi coğrafyalardan yakın zamanda Avrupa'daki kütüphanelere getirilmiş bulunan yazma eserlerin ilim dünyasına tanıtılması
- Afrika'da bulunan müze ve kütüphanelerdeki el yazmalarının tanıtılması ve Afrika'daki yazınsal gelenek hakkında bir çerçeve çizme çalışması
- Uzak Doğu'daki yerel dillerde yazılmış ve unutulmaya yüz tutmuş yazma eserlerin tanıtılması.
- Farklı dönemlerden kalan ve dünyanın farklı bölgelerinde muhafaza edilmekte olan Kur'ân-ı Kerîm nüshaları üzerinde yapılan karşılaştırmalı kodikolojik etütler ve bunların değerlendirilmesi
- Şahıs ve ailelere ait yazma koleksiyonlarının, Arapça ve Farsça dokümanlarının incelenmesi ve tanıtılması
- İslam tarihinde yazma atölyelerinin kuruluşu, nüshaların yeniden elden geçirilerek onarılması ve bu sürecin arkasındaki organizasyonun tespit edilmesi

- Yazma eser kültüründe kitap künyesi geleneği ve bu kısımda aktarılan bilgilerin zamanla daha ayrıntılı bir hale evrilerek standartlaşma sürecinin incelenmesi
- El ile istinsah devrinden matbaa dönemine geçişte nelerin aynı kaldığı veya nelerin değiştiğinin yazma eserler üzerinden incelenmesi

Dergide yer verilen konuların yıllara ve sayılara göre homojen bir şekilde dağıldığını söylemek yanlış olmayacaktır. Ancak 2014 sayısını oluşturan 4. ve 5. ciltler, nispeten daha özel bir konuya ayrılmıştır. Bu da Yemen menşeli nadide el yazmalarının bibliyografik çalışmaları, fiziksel durumu ve Yemen dışına nasıl yayıldığı konusudur.

Yazmaların tanıtım ve tasvirinde, yazmada kullanılan kağıdın cinsi, rengi veya zamanla aldığı renk, varak sayısı, satırlar arası mesafe, yapılan düzeltme ve kısaltmalar, hâmişte verilen açıklamalar, kitabın başında ve sonunda bulunan boş sayfalar, kullanılan hat türü ve ciltleme tekniği, kırmızı mürekkeple vurgulanan yerler, istinsah tarihi gibi teknik konulara dair bilgilere sıklıkla başvurulduğu görülmektedir. Ayrıca yazmayı istinsah eden / ettiren ilmî şahsiyetin veya miras yoluyla elde edildiye miras bırakan ve alanın kimliği, nüsha sahibinin hocası, kitapta yer verildiyse icazet metni ve silsilesi ile alakalı bilgiler de ihmal edilmeyerek yazmanın ait olduğu yüzyıl ve coğrafyanın ilmî geleneği, tedris faaliyetleri ve hoca-talebe ilişkilerine dair önemli tespitlerde bulunulmuştur.

Yazmalar incelenirken paleografi ve bu disiplinin yazmaları inceleyen özel bir dalı olan kodikoloji biliminin SED-EDX (taramalı elektron mikroskobu [SEM], enerji yayımlı X ışını analizi [EDX]) ve PLM (ürün yaşam döngüsü yönetimi) analizi gibi teknikleri kullanılmış; bu analizlerin sonuçları görseller, grafikler ve tablolar üzerinden okuyucuya aktararak yorumlanmış ve çok defa da üzerinde çalışma yapılan yazmanın elektronik kopyalarından kesitler, ilgili yerlere eklenmiştir. Yapılan tüm analizler doğrultusunda kullanılan kağıt tipi, mürekkep türü, tezhip boyları ve diğer malzemeler ile alakalı ulaşılan bilgilerden yola çıkılarak araştırma konusu yazmanın ait olduğu yörenin kitap kültürü ve yazım geleneği hakkında çıkarımlar ve karşılaştırmalar yapılmış, zaman zaman da bu verilere göre konservatörlerin yazmaları nasıl muhafaza edeceklerine dair tavsiyelere yer verilmiştir.

Değerlendirme

Journal of Islamic Manuscripts, İslam yazma eserler mirasınının sahip olduğu müt-hiş zenginliğe rağmen yeterli bakım, koruma ve tanıtım hizmetlerinden mah-rum bulunmasının acilen çözüme kavuşturulması gerektiğinden hareketle ya-yım faaliyetine başlayan ve birçok ülkeden farklı alanlarda çalışan araştırmacılar tarafından gönderilen ciddi birer emek ürünü makalelerin bir araya getirildiği akademik bir seridir. Yazma eserlerin fiziki yapısı ve görünen yüzüne yoğunlaşan dergi, bu açıdan çok önemli bir boşluğu doldurmakla birlikte –yukarıda verilen başlıklar altında incelenen konulardan ve kullanılan tekniklerden de anlaşıldığı üzere– yazmaların içerdiği / işlediği konuların ilmî etütlere tabi tutularak eserin var olan literatüre ne gibi katkılarda bulunduğu, konuyu ele alış şekli, gelenek içerisinde nerede konumlandığı vs. şeklinde çoğaltılabilecek hususları kapsam alanı dışarısında bırakmıştır. Keza her ne kadar karşılaştırmalı incelemeler yer alsa da dergide bir eserin farklı nüshalarının karşılaştırılarak o eserin tahkik edilmesi amacına yönelik bir çalışma bulunmamaktadır. Araştırmaya konu edi-lecek yazmaların belirlenmesinde yazmanın içerdiği felsefe, fıkıh, kelim, tarih gibi üst başlıkların –birkaç istisna hariç tutulduğunda– belirleyici olmadığı da düşünüldüğünde, bu tespitlerin aynı zamanda editörlerin ilk sayının önsözünde dergi için çizdikleri yol haritasına sadık kaldıklarını açıkça doğrular nitelikte olduğu söylenebilir.

Derginin İslam edebî ve kültürel mirası hakkında bilgi edinmek isteyen kü-resel bir okuyucu kitlesine hitap ettiği iddiasına karşın, önemli sayıda makale-nin ancak konunun uzmanları tarafından anlaşılabilir teknik tahlil ve açıkla-malara yer vermesi; birçok makalenin yazmaları restore, kategorize, muhafaza ve dijitalize etme gibi kütüphane hizmetlerini ilgilendiren konulara ayrılması; yine yazmaları araştırma konusu yapılan dinî ve etnik grupların hem genel olarak hem de İslam dünyasında küçük bir kesimi temsil etmeleri, derginin okuyucu kitlesinin birçok açıdan sınırlı olduğunu düşündürmektedir.

Araştırmalara konu olan yazmalarla ilgili dikkat çeken bir diğer husus da bu eserlerin kahir ekseriyetinin başta Leiden (Hollanda) olmak üzere Cambridge (İngiltere), Liege (Belçika), Tolouse (Fransa), Harvard, Michigan, Toronto ve Kolombiya'da (ABD) yer alan üniversite ve araştırma kütüphanelerinde bulun-masına karşın, nispeten daha az bir yekun tutan İslam coğrafyasında Yemen,

Mısır, Nijerya ve Kenya gibi ülkelerde yer alan kütüphane ve koleksiyonların ön plana çıkmasıdır. Benzer bir hususa Yemen örneği üzerinden dikkat çeken baş editör J. Just Witkam, 5. cildin son sayısına yazdığı önsözde yaklaşık iki yıldır Yemen el yazmaları hakkında yapılan uluslararası çalışmaların tamamına yakınının Yemen dışında bulunan koleksiyonlardan faydalandığına değinmekte, şimdilerde Yemen’de yapılan çalışmaların orada devam eden istikrarsız süreçten olumsuz etkilenerek durma noktasına gelmesi de sekteye uğradığından bahsetmektedir. Bu vesileyle Yemen’in yazma eserler bakımından belki de hiçbir İslam beldesine nasip olmamış müstesna bir zenginliğe sahip olduğunu ve yapılan onca çalışmaya rağmen şu ana kadar bilinen yazmaların henüz bilinmeyenlere oranla buzdağının görünen yüzü mesabesinde olduğunu belirten Witkam, derginin bir amacının da yazma eserler alanında henüz yapılacak çok çalışmanın olduğunu vurgulamak olduğunu ifade etmektedir. Bu cümleden olarak yazma eserler bakımından oldukça zengin olan Türkiye kütüphanelerinin müstakil olarak neredeyse hiç konu edilmemiş olması da derginin henüz atmadığı adımlardan biri olarak zikredilmeye değerdir.

Journal of Islamic Manuscripts’in bir panoramasını ortaya koymak maksadıyla içerik dizinini burada zikrediyoruz.

Journal of Islamic Manuscripts, Cilt 1, Sayı 1, 2010.

1. “Editorial Preface”, S. 1, s. 1-2.
2. Adam Gacek, “The Osler Codex of Naïr al-Dîn al-ūsî’s Commentary on Avicenna’s *al-Ishârât wa-al-tanbîhât*”, S. 1, s. 3-17.
3. Stephen Chapman, “The Harvard University Library Islamic Heritage Project: Challenges in Managing Large-Scale Digitization of Islamic Manuscripts”, S. 1, s. 18-30.
4. Alastair Hamilton, The Perils of Catalogues, S. 1, s. 31-36.
5. Katinka Keus, “Bringing the Maqrîzî in a Better State. The Restoration and Binding of MS Leiden Or. 14.533”, S. 1, s. 37-60.
6. Élise Franssen, “A *mağribî* Copy of the *Kitâb al-Faraj bad aš-Şidda*, by the Irâqî *qâî* at-Tanûî. Study of a Manuscript of Liège University (Belgium)”, S. 1, s. 61-78.

7. Rajabi Abdul Razak - Idries Trevathan, “The 19th-century Malay Qurān A Comparative Study of Materials and Techniques”, S. 1, s. 79–94.

8. Hans van de Velde, “From Qusā b. Lūqā to Carra de Vaux. On the History of the Edition and Translation of the *Barulcus*, also called ‘Mechanic’, by Heron of Alexandria”, S. 1, s. 95-100.

9. Jan Just Witkam, “The Islamic Manuscripts in the McPherson Library, University of Victoria, Victoria, B.C.”, S. 1, s. 101-142.

10. “Abstracts, Résumés, *Journal of Islamic Manuscripts*, vol. 1 (2010), No. 1—Mecelletü’l-Mahtûtâti’l-İslâmiyye, es-Senetü’l-Ûlâ (2010), Rakam 1”, S. 1, s. 143-147.

Journal of Islamic Manuscripts, Cilt 2, Sayı 1-2, 2011.

1. Michaëlle Biddle, “Inks in the Islamic Manuscripts of Northern Nigeria Old Recipes, Modern Analysis and Medicine”, S. 1, 1-35.

2. Aftandil Erkinov, “How Muhammad Rahîm Khān II of Khiva (1864-1910) cultivated his Court Library as a Means of Resistance against the Russian Empire”, S. 1, s. 36-49.

3. Karin Scheper - Arnoud Vrolijk, “Made in China. Physical Aspects of Islamic Manuscripts from Xinjiang in Leiden University Library”, S. 1, s. 50-69.

4. Alfrid Bustanov, “The Sacred Texts of Siberian Khwāja Families. The Descendants of Sayyid Ata”, S. 1, s. 70-99.

5. Alba Fedeli, “The Digitization Project of the Qurānic Palimpsest, MS Cambridge University Library Or. 1287, and the Verification of the Mingana-Lewis Edition: Where is *Salām?*”, S. 1, s. 100-117.

6. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, volume 2, No. 1, Spring 2011”, S. 1, s. 118-122.

7. Noah Gardiner ve Frédéric Bauden, “A Recently Discovered Holograph Fair Copy of al-Maqrîzî’s al-Mawāiz wa-al-itibār fî dhikr al-khitat wa-al-âthār (Michigan Islamic MS 605)”, S. 2, s. 123-131.

8. Anne Regourd, “Stratégies de préservation/conservation dans le cadre du Programme Zabîd (Yémen): une approche multiple 1” S. 2, s. 132-164.

9. Hassan Ansari ve Sabine Schmidtke, “The literary-religious tradition among 7th/13th century Yemenī Zaydīs: The formation of the Imām al-Mahdī li-Dīn Allāh Ahmad b. al-Husayn b. al-Qāsim (d. 656/1258)*”, S. 2, s. 165–222.

10. Mahmoud Zaki, “Early Arabic Bookmaking Techniques as Described by al-Rāzī in His Recently Rediscovered Zīnat al-Katabah”, S. 2, s. 223-234.

11. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 2, No. 2, Fall 2011”, S. 2, s. 235-238.

Journal of Islamic Manuscripts, Cilt 3, Sayı 1-2, 2012.

1. Anne Regourd, “Arabic documents from the Cairo Geniza in the David Kaufmann Collection in the Library of the Hungarian Academy of Sciences—Budapest 1”, S. 1, s. 1-19.

2. Jan Just Witkam, “The Oriental Manuscripts in the Juynboll Family Library in Leiden”, S. 1, s. 20-102.

3. Dennis Half, “A Hitherto Unknown Persian Manuscript of Ḥosayn Vā‘eẓ Kāšefī’s (d. 910/1504-05) Treatise on Ethics Aḥlāq-e moḥsenī in the Dominican Priory in Vienna”, S. 1, s. 103-115.

4. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 3, No. 1, Spring 2012”, S. 1, s. 116-118.

5. Fozia Bora, “A Mamluk Historian’s Holograph. Messages from a Musawwada of Ta’riḫ”, S. 2, s. 119-153.

6. Joep Lameer, “Ibn Kammūna’s Commentary on Suhrawardī’s Talwīḥāt. Three Editions*”, S. 2, s. 154-184.

7. Ronit Ricci, “Thresholds of Interpretation on the Threshold of Change: Paratexts in Late 19th-century Javanese Manuscripts”, S. 2, s. 195-210.

8. Michaëlle Biddle, “Recent Preservation and Conservation Activities for Northern Nigerian Manuscripts in Arabic Script”, S. 2, s. 211-229.

9. Jan Just Witkam, “A Qur’ān of Mixed Media: Tabriz 1258 (1842-1843)”, S. 2, s. 230-239.

10. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 3, No. 2, Fall 2012”, S. 1, s. 240-243.

Journal of Islamic Manuscripts, Cilt 4, Sayı 1-2, 2013.

1. Evyn Kropf ve Cathleen A. Baker, “A Conservative Tradition? Arab Papers of the 12th–17th Centuries from the Islamic Manuscripts Collection at the University of Michigan”, S. 1, s. 1-48.
2. Rosemarie Quiring-Zoche, “The Colophon in Arabic Manuscripts. A Phenomenon without a Name”, S. 1, s. 49-81.
3. Karin Scheper, “Three Very Specific Binding Features, Shedding New Light on Islamic Manuscript Structures”, S. 1, s. 82-109.
4. Christopher J. Wright, “A Rare Find The Süleymaniye’s Futûh Mişr”, S. 1, s. 110-129.
5. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 4, No. 1, Spring 2013”, S. 1, s. 130-133.
6. Iván Szántó, “The Persian and Indo-Persian Manuscripts of Alexander Kégl”, S. 2, s. 135-157.
7. Hassan Ansari ve Sabine Schmidtke, “Between Aleppo and Şa‘da: The Zaydî Reception of the Imāmi Scholar Ibn al-Biṭrīq al-Ḥillī”, S. 2, s. 158-198.
8. Joep Lameer, “Towards a New Edition of Avicenna’s Kitāb al-Ishārāt wa-l-tanbīhāt”, S. 2, s. 199-248.
9. Gabrielle van den Berg, “A Persian Manuscript in the Library of Huis Bergh Castle, ’s-Heerenberg, The Netherlands”, S. 2, s. 249-261.
10. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 4, No. 2, Fall 2013”, S. 2, s. 240-243.

Journal of Islamic Manuscripts, Cilt 5, Sayı 1-2-3, 2014.

1. Amélie Couvrat Desvergnés, “The Conservation of the Islamic Book Bindings of the Department of Islamic Art, Musée du Louvre”, S. 1, s. 1-18.
2. Cornelius Berthold, “The Leipzig Manuscript of the Kitāb al-Zīna by the Ismaili Author Abū Ḥātim al-Rāzī (d. 322/933–934)”, S. 1, s. 19-42.
3. Jan Just Witkam, “Arabic Manuscripts in the Library of Toulouse (France)”, S. 1, s. 43-62.

4. Boris Liebreuz, "Note on the Term al-mushtarī and the Dating of Leiden Or. 1020a" S. 1, s. 63-70.
5. Lucia Raggetti, "On a 'World of Beasts'", S. 1, s. 91-77.
6. "Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 5, No. 1, Spring 2014", S. 1, s. 78-81.
7. Muhammed Saïd et-Turayhî, "Mahtûtâtü Âli't-Turayhî fîn'n-Necefî'l-Eşraf, el-İrâk", S. 1, s. 83-110.
8. Jan Just Witkam, "Preface", S. 2-3, s. III-IV.
9. Anne Regourd, "Introduction: Sur la trace de l'histoire des collections et des bibliothèques du Yémen", S. 2-3, s. 111-124.
10. Anne K. Bang, "The Riyadha Mosque Manuscript Collection in Lamu: A Ḥaḍramî Tradition in Kenya", S. 2-3, s. 125-153.
11. Arianna D'Ottone, "Damascus-Şan'â': The Case of the Manuscript Şan'â', Dâr al-maḥṭûṭât, Muştalah al-ḥadîṭ 216", S. 2-3, s. 154-169.
12. Stoyanka Kenderova, "Une chronique de Zabid et du Yémen jusqu'en 1562: le manuscrit OR. 2545 de Sofia (Bulgarie)", S. 2-3, s. 170-197.
13. Amir Ashur ve Ben Outhwaite, "Between Egypt and Yemen in the Cairo Genizah" S. 2-3, s. 198-219.
14. İsmail K. Poonawala, "İsmâ'îlî Manuscripts from Yemen", S. 2-3, s. 220-245.
15. Samer Traboulsi, "Sources for the History of the Ṭayyibî İsmâ'îlî Da'wa in Yemen and Its Relocation to India", S. 2-3, s. 246-274.
16. Jan Just Witkam, "Yemeni Manuscripts in the University of Leiden Library. Acquisitions of the Year 2000: Texts and Themes", S. 2-3, s. 275-356.
17. Abdüsselâm Abbâs el-Vecîh, Mahtûtâtü Medineti Şehâre ve Üseruhâ'l-İlmiyye", S. 2-3, s. 357-380.
18. Eymen Fuâd Seyyid, "el-Kitâbetü't-Târîhiyye fî'l-Yemen fî'l-Asri'l-İslâmî", S. 2-3, s. 381-387.
19. "Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 5, Nos. 2-3, Fall 2014", S. 2-3, s. 389-394.

Journal of Islamic Manuscripts, Cilt 6, Sayı 1-2-3, 2015.

1. Marie Efthymiou, “The Qurʾān Manuscripts in the Al-Biruni Institute of Oriental Studies, Tashkent, Republic of Uzbekistan. An Overview”, S. 1, s. 1-16.
2. Aida Shahlar Gasimova, “Red Terror against Islamic Manuscripts: The Case of the Manuscript Collection of Salmān Mumtāz”, S. 1, s. 17-46.
3. Maria Luisa Russo, “Islamic Bookbindings in the University of Turin. Some Particular Features and Preservation Issues”, S. 1, s. 47-65.
4. Roger Tol, “Bugis Kitab Literature. The Phase-Out of a Manuscript Tradition”, S. 1, s. 66-90.
5. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 6, No. 1, Spring 2015”, S. 1, s. 91-94.
6. Lütfullah Kârî, “Müellefâtü Kal’îl-Âsâr fi’t-Türâsi’l-Arabiyyi”, S. 1, s. 96-132.
7. Jan Just Witkam, “Preface”, S. 2-3, s. III-V.
8. Nourane Ben Azzouna, “La question des niveaux de production à travers trois études de «codicologie comparée» (Iraq, Iran occidental, XIIIe-XIVe s.)”, S. 2-3, s. 133-156.
9. Ana Beny, Teresa Espejo Arias ve Juan Pablo Arias Torres, “Andalusi Binding: A Model of Islamic Binding from the Iberian Peninsula, 14th-16th Century”, S. 2-3, s. 157-173.
10. Sheila S. Blair, “The Blue Koran Revisited”, S. 2-3, s. 196-218.
11. Eloïse Brac de la Perrière, “Le coran de Gwalior: Nouvelles perspectives sur l’histoire des corans enluminés dans l’Inde pré-moghole”, S. 2-3, s. 219-238.
12. Jean-Louis Estève, “Relire Oriol Valls i Subirà”, S. 2-3, s. 239-256.
13. Luis Molina ve Mayte Penelas, “The *Codex Unicus* of the Second Volume of Ibn Ḥayyān’s *Muqtabis*. An Example of Cooperative Copying”, S. 2-3, s. 260-279.

14. Dagmar A. Riedel, “Manuscripts, Printed Books, and Near Eastern Studies in North America: The Manuscripts in Arabic Script of the Columbia University Libraries”, S. 2-3, s. 280-310.

15. Patricia Roger-Puyo ve Sophie Boucetta, “Les matériaux de l’écrit et des décors dans des manuscrits islamiques provenant du Maghreb”, S. 2-3, s. 311-334.

16. Annie Vernay-Nouri, “Réexamen de la tradition manuscrite d’al-Idrīsī”, S. 2-3, s. 335-350.

17. Natalia Viola, “A propos des papiers filigranés dans les manuscrits arabes provenant de l’Afrique de l’Ouest”, S. 2-3, s. 351-375.

18. Jan Just Witkam, “The Neglect Neglected. To Point or Not to Point, That is the Question”, S. 2-3, s. 376-408.

19. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 6, Nos. 2-3, Autumn 2015”, S. 2-3, s. 409-418.

Journal of Islamic Manuscripts, Cilt 7, Sayı 1-2-3, 2016.

1. Paul M. Love, “İbâdî Manuscripts at the Bibliothèque nationale de Tunisie: Descriptions, Watermarks, and Implications”, S. 1, s. 1-35.

2. Laura E. Parodi ve Giovanni Verri, “Infrared Reflectography of the Mughal Painting *Princes of the House of Timur*(British Museum, 1913,0208,0.1)”, S. 1, s. 36-65.

3. Olga V. Vasilyeva, “The National Library of Russia muraqqa‘-Album Dorn 489 and Its Provenance”, S. 1, s. 66-88.

4. Robert Wisnovsky, “MS Tehran—Madrasa-yi Marwî 19: An 11th/17th-Century Codex of Classical falsafah, Including ‘Lost’ Works by Yahyâ ibn ‘Adî (d. 363/974)”, S. 1, s. 89-122.

5. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 7, No. 1, Spring 2016”, S. 1, s. 123-125.

6. Catherine Ansorge, “Cambridge University Library Islamic Manuscript Collection. Origins and Content”, S. 2, s. 127-151.

7. Nourane Ben Azzouna ve Patricia Roger-Puyo, “The Question of the Formation of Manuscript Production Workshops in Iran According to Rashīd al-Dīn Faḍl Allah al-Hamadhānī’s Majmū‘a Rashīdiyya in the Bibliothèque nationale de France”, S. 2, s. 152-194.

8. Isaac Donoso, “Islamic Manuscripts in the National Archives of the Philippines”, S. 2, s. 195-216.

9. Boris Liebrecht, “Troubled History of a Masterpiece. Notes on the Creation and Peregrinations of Öljeytū’s Monumental Baghdad Qur’ān”, S. 2, s. 217-238.

10. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 7, No. 2, Summer 2016”, S. 2, s. 239-242.

11. Ahmed es-Saîdî, “Mahtûta Memlûkiyye fî Cenûbi’l-Mağrib Dirase Kûdikûlûciyye fî “Edebi’d-Dünyâ ve’d-Dîn” li’l-Mâverdi” S. 2, s. 244-260.

12. Claudia Colini, “How Conservation Can Unveil the Story of a Manuscript. An Arabic Qur’an Commentary from the Yemen”, S. 3, s. 261-193.

13. Lucia Raggetti, “*Cum grano salis*. Some Arabic Ink Recipes in Their Historical and Literary Context”, S. 3, s. 294-338.

14. Herre de Vries, “Reading the Book’s History. Understanding the Repairs and Rebindings on Islamic Manuscripts in the Vatican Library and Their Implications for Conservation”, S. 3, s. 339-383.

15. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 7, No. 3, Fall 2016”, S. 3, s. 385-387.

Journal of Islamic Manuscripts, Cilt 8, Sayı 1-2-3, 2017.

Yasin Dutton, “Two ‘Hijāzī’ Fragments of the Qur’an and Their Variants, or: When Did the *Shawādhah* Become *Shādhah*?”, S. 1, s. 1-56.

Britta Frede, “Arabic Manuscripts of the Western Sahara. Trying to Frame an African Literary Tradition”, S. 1, s. 57-84.

Cailah Jackson, “An Illuminated Manuscript of Early Fourteenth-Century Konya? *Anīs al-Qulūb* (MS Ayasofya 2984, Süleymaniye Kütüphanesi, İstanbul)”, S. 1, s. 85-122.

1. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 8, No. 1, Spring 2017”, S. 1, s. 123-125.
2. Arianna D’Ottone Rambach, “The Blue Koran. A Contribution to the Debate on Its Possible Origin and Date”, S. 2, s. 127-143.
3. Eleazar Birnbaum, “Persian Manuscripts in the Birnbaum Collection, Toronto. A Brief Catalogue”, S. 2, s. 144-217.
4. Boris Liebreuz, “Golius and Tychsen and Their Quest for Manuscripts. Three Arabic Letters”, S. 2, s. 218-239.
5. Jan Just Witkam, “Increasing the Value or Hiding the Defects? The Case of the Stuttgart Hâtifî Manuscript”, S. 2, s. 240-253.
6. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 8, No. 2, Summer 2017”, S. 2, s. 254-256.
7. Paul M. Love, “The Sâlim Bin Ya‘qûb Ibâdî Manuscript Library in Jerba, Tunisia”, S. 3, s. 257-280.
8. Jan Just Witkam, “The Former ISTAC Library in Kuala Lumpur and Its Islamic Manuscripts. Travel Notes”, S. 3, s. 281-339.
9. G.J. Toomer, “Note on a Letter of Golius”, S. 3, s. 340-341.
10. Saïd Dâmin el-Cûmânî, “Mektebetü’l-Hânkâh es-Sümeysâtiyye bi-Dimeşk hilâle’l-ahdeyni’l-Eyyûbî ve’l-Memlûkî”, S. 3, s. 343-376.
11. “Abstracts, Résumés, Hulâsât, *Journal of Islamic Manuscripts*, Volume 8, No. 3, Fall 2017”, S. 3, s. 377-379.